

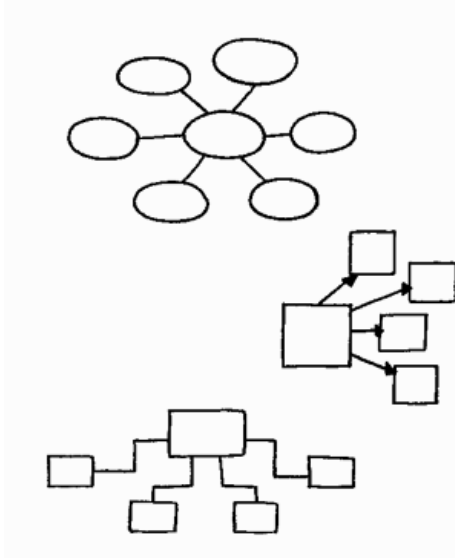
Čo sú pojmové mapy

Charakterizácia pojmových máp

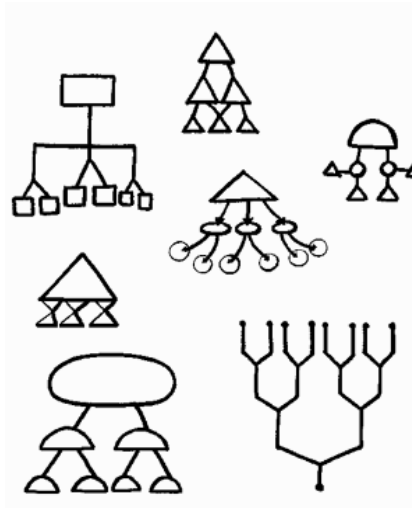
- pojmové mapy sú diagramy, ktoré vyjadrujú podstatné vzťahy medzi pojmami vo forme tvrdení. Tvrdenia sú v nich reprezentované stručne charakterizovanými spojeniami pojmov, ktoré popisujú informáciu o vzťahoch a popisujú prepojenosť pojmov.
- pojmová mapa znázorňuje štruktúru, hierarchiu a vzájomné vzťahy medzi pojmami.
- proces vytvárania pojmovej mapy od človeka vyžaduje myslenie vo viacerých smeroch a prepínanie medzi rôznymi stupňami abstrakcie
- pojmové mapy pokladáme za vonkajšie vyjadrenie vedomostí integrovaných v mozgu
- pojmová mapa nie je „správna“ alebo „nesprávna“. Každý žiak môže vytvoriť inú pojmovú mapu, ktorá odráža jeho predošlé vedomosti a momentálnu interpretáciu

Kategórie pojmových máp

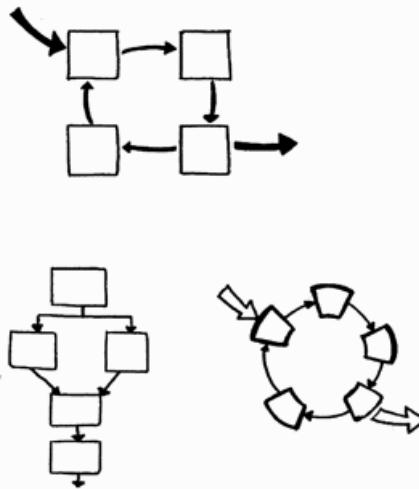
- **pavúková pojmová mapa** – je organizovaná tak, že hlavná téma alebo zjednocujúci faktor sa nachádzajú v strede mapy. Podružné témy sú umiestnené radiálne na okrajoch.

- **hierarchická pojmová mapa** – prezentuje informácie v zostupnom alebo vzostupnom poradí podľa významu. Najdôležitejšia informácia je umiestnená v hornej alebo spodnej časti mapy

- **systémová pojmová mapa** – usporadúva informácie vo formáte podobnom vývojovému diagramu s pridaním vstupov a výstupov

Kroky pri vytváraní pojmových máp

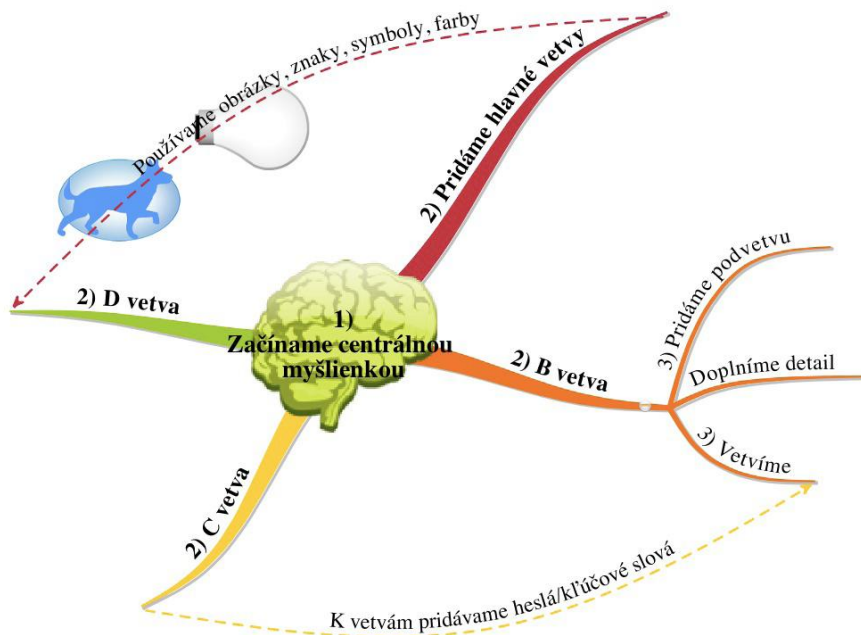
- **Výber** - v prípade, že pojmovú mapu máme vytvoriť z istého súvislého textu (teda nemáme k dispozícii už hotový výber pojmov), určíme kľúčové pojmy
- **Zoradenie** - zoradíme pojmy od najabstraktnejších a všeobecných až po konkrétne a špecifické (v kontexte okruhu pojmov, s ktorými pracujú)
- **Zhrnutie** - združíme pojmy, ktoré sú na rovnakej úrovni abstrakcie a tie, ktoré majú blízke vzájomné vzťahy
- **Usporiadanie** - rozhodneme sa pre typ pojmovej mapy a vybrané pojmy usporiadame do diagramu
- **Prepojenie a jeho charakterizácia** – pojmy prepojíme čiarami a nad každý spoj napíšeme stručnú charakterizáciu vyznačenej súvislosti

Výhody pojmového mapovania

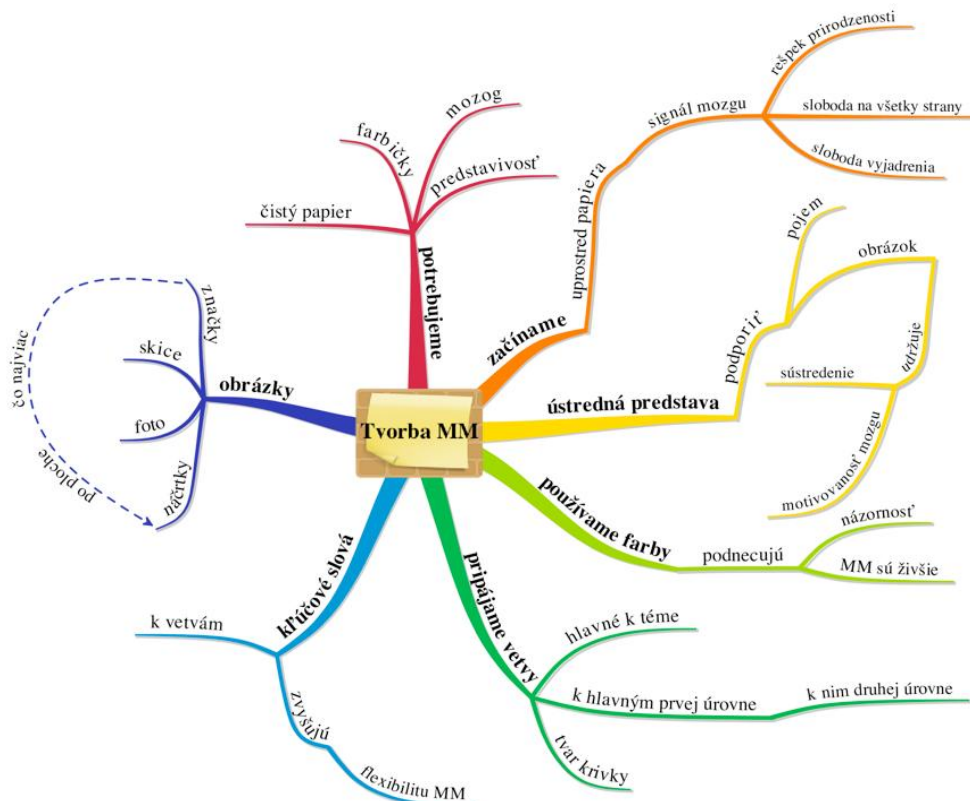
- poskytujú obraz sledovaného problému v hmatateľnej podobe, ku ktorej sa môžeme kedykoľvek vrátiť,
- dovoľujú jasne určiť relatívnu dôležitosť každej myšlienky a súčasne umožňujú ľahšie zobrazenie prepojení medzi kľúčovými myšlienkami,
- sú úsporné vo vyjadrení bohatého obsahu,
- pomáhajú ľahšie a efektívnejšie si zapamätať a opätovne vybaviť osvojené učivo,
- dovoľujú preorganizovanie štruktúr vedomostí,
- vedú k nazeraniu na informáciu z rôznych strán a uhlov, rôznymi spôsobmi, pretože jej nepriradzujú pevné, nemenné miesto,
- dovoľujú vidieť komplexné vzťahy medzi myšlienkami,
- dovoľujú vidieť protiklady, paradoxy a medzery vo vlastnej interpretácii, čím vytvárajú základ pre kladenie otázok, ktoré následne podporujú bádanie a kreativitu

postup pri tvorbe myšlienkovej mapy:

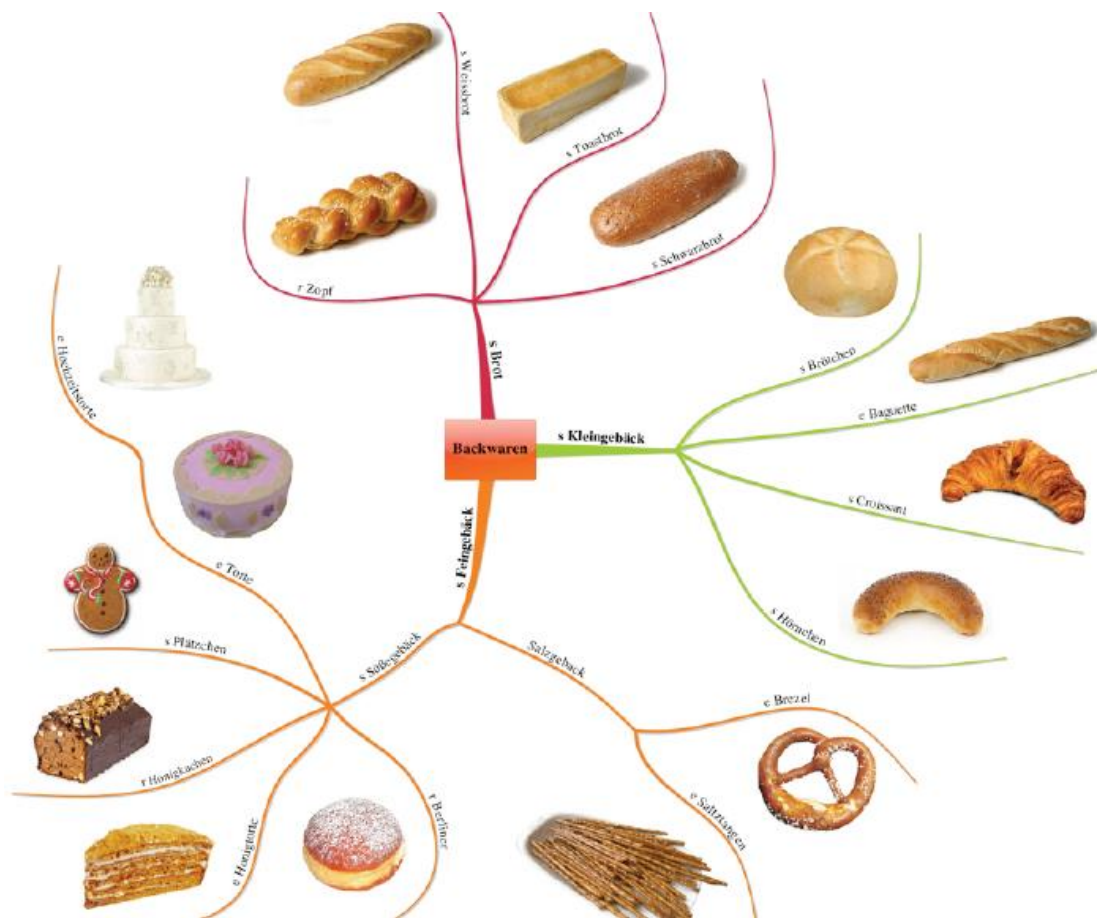
- určenie centrálneho pojmy (myšlienky)
- vytvorenie hlavných vetiev (bezprostredne nadväzujúce na hlavný pojem)
- ďalšie vetvenie
- vytváranie vzťahov medzi jednotlivými vetvami a ich pojmami (prerušovaná čiara)
- v mape používame rôzne farby, skratky, diagramy, symboly, obrázky, rovnice a tď.

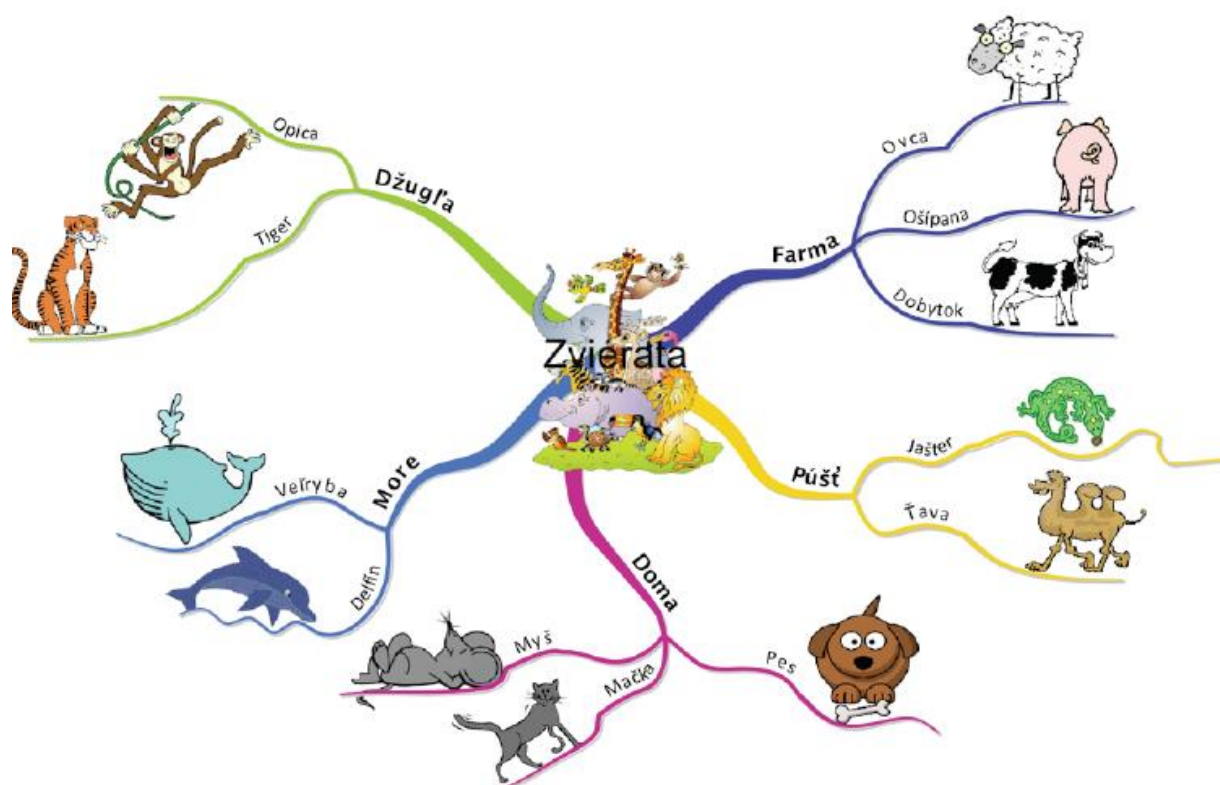
Príklad myšlienkovej mapy :*Ako tvoriť myšlienkové mapy*

Myšlienková mapa: *Pečivo*

Myšlienková mapa: *Zvieratá*

Na vytváranie pojmových máp je možné použiť aj niekoľko programov:

- FreeMind
- ConceptDraw
- iMindMap
- VisualMind
- XMind
- Edraw MindMap
- Mindomo
- Visual Understanding Environment

Spracované narychlo ☺ a podľa:

<http://www.zsokrumi.edu.sk/pojmy1.pdf>

http://pdfweb.truni.sk/katchem/prilohy/metod/pojmove_mapovanie.pdf

http://geovzdelavanie.sk/pdf/15_2.pdf